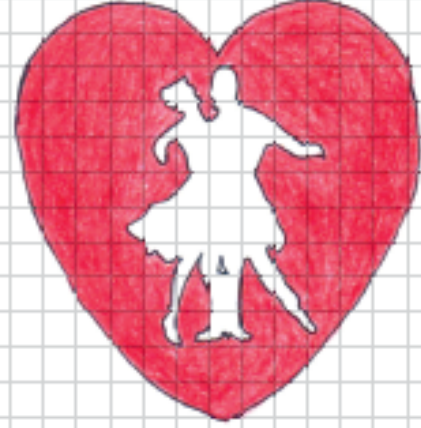

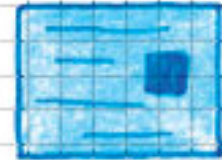
Şiir Türleri

Lirik Şiir

- * "Lir" Eski Yunan'da bir sazın ismidir. Lirik şiir de bu söz ile söylenen şiirlerden doğmuştur.
- * Bu şiirlerde okıcılık, coşku ve duygusallık ön plandadır.
- * Lirik şiirlerin konuları sevgilik- la aşk, ayrılık ve ölumdür.
- * Divan edebiyatında özellikle gazeller, murabbalar ve şarkılar; Halk edebiyatında kışmalar ve semailer lirik şiir türüne örnektir.
- * Yunus Emre, Fuzuli, Bâkî, Nedim, Karacaoğlu, Ahmet Haşim ve Yahya Kemal lirik şiirleriyle tanınır.

Gönül gurbet ele çıkma
Ya getirir ya gelinmez
Her dilbere meyil verme
Ya sevilir ya sevilmez
Erzurumlu Emrah

ÖRNEK

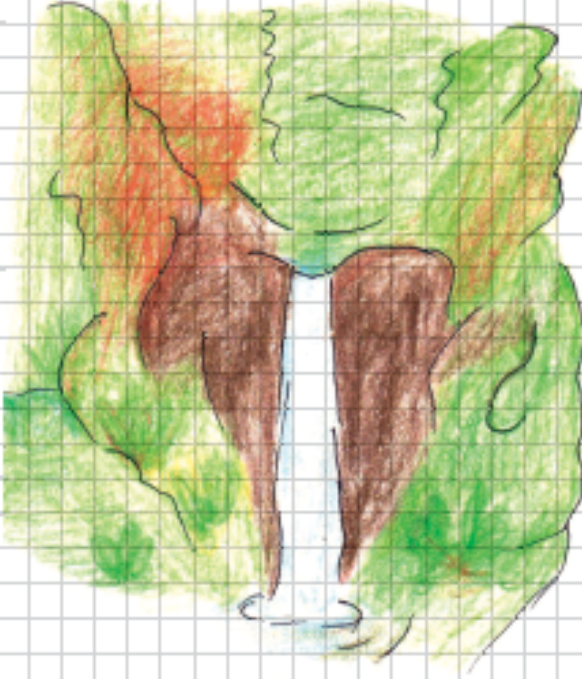
Açılan bir gülsün sen yaprak yaprak,
Ben aşkımla bahar getirdim sana;
Tozlu yollarından geçtiğim uzak
İklimden şarkılar getirdim sana.

Ahmet Muhip Dıranas

"HAYATINI2İ ORTAYA KOYMA2SANI2,
HAYATINI2İ KA2ANAMA2SINI2."

SCHILLER

Pastoral Şiir

*Doğa güzelliğini, kır ve doğa sevgisini; orman, yayla, dağ, köy ve çoban yaşamını, bunlara karşı duyulan özelemleri anlatan şiir türüdür.

*Eski Yunan edebiyatında çobanın özel bir yeri vardı. Hemen hemen her yapıtta kahramanlar arasında bir çoban yer almıştır.

* Pastoral şiirlerde doğaya karşı bir sevgi, bir imrenme söz konusudur.

İdil: Batı edebiyatında doğrudan doğruya kır hayatının güzelliğini işleyen kısa pastoral şiirlere "idil" denir. Bu şiirlerde şair, doğa karşısındaki duygulanmasını anlatır.

Eglog: Batı edebiyatında birkaç çobanın kır hayatı, aşk gibi konular üzerinde karşılıklı konuşmaları tarzında yazılan pastoral şiirlere "eglog" denir. Eglog Türk edebiyatında hemen hemen hiç kullanılmamıştır.

* Pastoral şiir, edebiyatımızda Abdülhak Hamit Tarhan'ın "Sahra" adlı yapıtıyla girmiştir.

* Kemalettin Kamu (Bingöl Çobanları), Faruk Nafiz Çamlıbel (Çoban Geçmesi), Behçet Necatigil pastoral şiir yazar şairlerimizdendir.

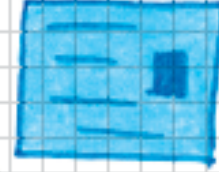
* Bu şiirin kurucusu eski Yunan edebiyatında Theokritos'tur.

* Latin edebiyatından Vergilius da pastoral şiirle ilgili örnekler vermiştir.

ÖRNEK

Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzüboyun uzanıyordum
Toprakta bir telaş, bir telaş
Karıncalar öteden beri dostum

Behçet Necatigil

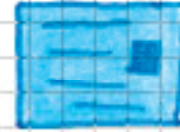
Epik Şiir

- * "Epepe" destan demektir. Epik şiir destansı şiirdir.
- * Konusu savaş, kahramanlık, yiğitlik ve yurt sevgisi olan ya da tarihi bir olayı coşkulu bir anlatımla işleyen bir şiirlerdir.
- * Divan edebiyatında kasideler, Halk edebiyatında koca-koca, destan, varsağı türleri de epik özellik gösterir.

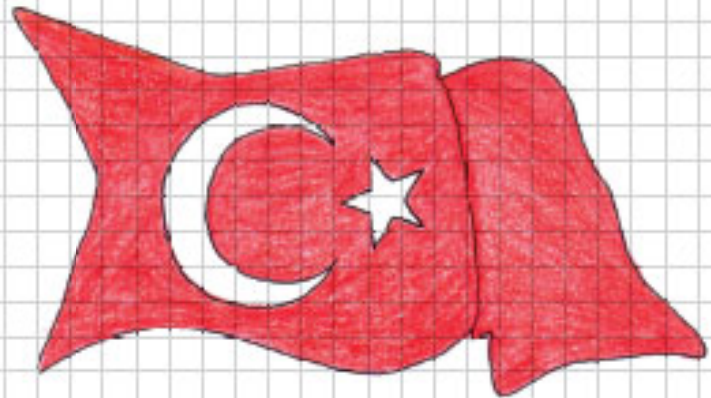
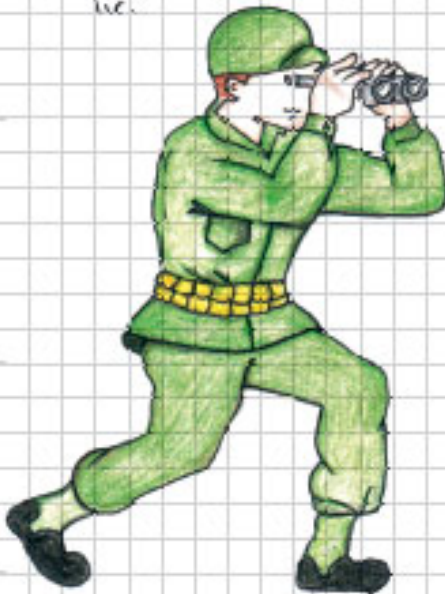
ÖRNEK

Tarihin dilinden düşmez bu destan
Nehirler gazidir, dağlar kahraman
Her taşı bir yakut olan bu vatan
Can verme sırrına erenlerindir.

Orhan Şaik Gökyay

- * Epik şiirler "doğal epik" ve "yapay epik" olarak ikiye ayrılır.

Satirik Şiir

* Toplumsal düzensizlikleri, kişilerdeki dikkatlilik, düzenlilik, kendini beğenmişlik, makam düşkünlüğü gibi hususları; devlet yönetiminde ahlaklılık ve beceriksizlikleri anlatan, bunları yeren şiirlerdir.

Yergi: Kişi ve toplumdaki kusurlu ve gülünç yönleri işneleyici ve abartı bir dille ortaya koymaktır.

* Yergi, Halk edebiyatında taşlama, Divan edebiyatında hiciv, Batı edebiyatında satir adını alır.

* Halk edebiyatında Seyrani, Kaygusuz Abdal; Divan edebiyatında Şeyhi, Nef'i; Tanzimat sonrası edebiyatta da Ziya Paşa, Şair Eşref, Nâzım Tevfik satirik şiirin başarılı örneklerini vermişlerdir.

ÖRNEK

Söylersin de söz içinde şaşmazsın
Helâli haramı yersin seçmezsin
Nasibin kesilir de sular içmezsin
Akar kayalar senin olsa ne fayda
Pir Sultan Abdal

Didaktik Şiir

* Belli bir düşünceyi anlatmak ya da belli bir konuda öğüt ve bilgi vermek, ahlaki bir ders çıkarmak amacıyla öğretici nitelikte yazılan, duygu yönü zayıf şiirlerdir.

* Duygu yönü az olduğundan kuru bir anlatımı vardır.

Fabl: Manzum masallar arasında, kahramanları hayvan, bitki veya cansız varlıklar olan ve ders vermek amacı güden öykülere fabl denir.

* Kişilerin ve toplumların bozuk ve eksik yönlerinin anlatıldığı fabl türündeki şiirler de didaktik şiir örnekleridir.

* Türk edebiyatının önemli temsilcileri şunlardır; Nâbî, Tevfik Fikret, Ziya Gökalp'tir.

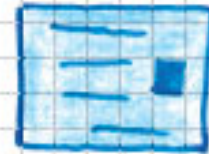
* Divan edebiyatı döneminde kaleme alınan, Âşık Paşa'nın "Garipnâme", Nâbî'nin "Hayriyye" ve "Hayriyat" adlı eserleri de didaktik nitelikler taşımaktadır.

ÖRNEK

Güzel dil, Türkçe bize
Başka dil, gece bize
İstanbul konuşması
En saf, en ince bize

Ziya Gökalp

Dramatik Şiir

- * Dramatik şiir, eski tiyatrodaki kullanılan şiir türüdür.
- * Eski Yunan edebiyatında oyuncuların sahnede söyleyecekleri sözleri şiir hâline getirilir ve onlara ezberletilirdi. Bu durum dram tiyatrosu türünün çıkışına kadar sürmüştür. Daha sonra ise tiyatro metinleri düzyazıyla yazılmaya başlanmıştır.
- * Türk edebiyatında dramatik şiir türünde hemen hemen hiç örnek verilmemiştir.
- * Batı edebiyatında Corneille, Racine, Shakespeare bu türün örneklerini vermişlerdir.
- * Türk edebiyatı, Batı'ya açıldığı Tanzimat döneminde Batı'da da bu tür, şiir şeklinde değil de nesir şeklinde yazılıyordu. Türk edebiyatı da bu nedenle tiyatro türünü Batı'dan nesir olarak almıştır.
- * Ancak Türk edebiyatında Namık Kemal, Abdülhak Hamit Tarhan, Faruk Nafiz Çamlıbel gibi nadir de olsa nazımla (şiir şeklinde) tiyatrosu yazan sanatçılar olmuştur.
- * Tragedi, komedi ve dram türündeki manzum tiyatroların genel adıdır.

